

Europees onderzoek: vooral bedrijfsleven mag meer doen voor vergrijzende beroepsbevolking

Deze week presenteerden de Europese denktank The Lisbon Council en IBM de resultaten van een studie naar de sociale en economische gevolgen van een vergrijzende beroepsbevolking. Hoewel de aanpak een zaak is van regeringen, bedrijven en individuele burgers gezamenlijk, wijst het onderzoek met name op de verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven om sociaal te vernieuwen. Het rapport concludeert dat veel ondernemingen het vraagstuk van de vergrijzing negeren en dat het bedrijfsleven als geheel niet verder komt dan 'lapmiddelen'.

Iedereen kan aan zijn klompen aanvoelen dat de pensioensystemen en sociale zekerheid in Europa niet houdbaar zijn vanwege een sterk vergrijzende arbeidspopulatie die ook nog eens vroeg met werken ophoudt. Maar kijk naar de commotie die de discussie over langer doorwerken of versoepeling van het ontslagrecht alleen al in Nederland oplevert en u hebt direct een beeld van de enorme opgave waar Europa voor staat. Niet alleen de regeringen, maar ook het bedrijfsleven. Want, zo stelt het rapport, zonder sociale innovatie zal er geen inbedding zijn van de noodzakelijke overheidsmaatregelen. Vernieuwing is hard nodig, want ons sociaal zekerheidsstelsel dateert nog uit de tijd van Bismarck die in 1881 het lumineuze idee kreeg om een pensioenvoorziening voor de

Pruisische arbeiders in het leven ter roepen.

Scenario's

De Lisbon Council en IBM Global Social Segment durfden het aan om alle grote uitdagingen op een rij te zetten in het rapport *Living Longer, Living Better*. De onderzoekers schetsen twee scenario's voor de vergrijzing, Perfect Storm en Virtuous Circle. In het eerste doemscenario leiden de afnemende geboortecijfers, de toenemende kosten van een steeds ouder wordende bevolking en de massale pensionering van de babyboomers tot een onbetaalbaar systeem en daarmee tot toenemende armoede onder ouderen. In de Virtuous Circle nemen burgers, bedrijven en overheden hun gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Sociale innovatie

Het leiderschap voor een Virtuous Circle moet uitgaan van regeringen middels werkgelegenheidsprogramma's, economische programma's, onderwijsprogramma's en gezondheidsprogramma's. Van de individuele burger wordt verwacht dat deze er een gezonde leefstijl op na houdt, spaart, zijn vaardigheden ontwikkelt en een positieve houding ten opzichte van werken heeft.

Van het bedrijfsleven wordt verwacht dat het werk maakt van sociale innovatie. Behoud en ontwikkeling van werknemers staat voorop. Daarvoor is het van belang dat werkgevers ook oudere werknemers werven en behouden en dat er een positief bedrijfsbeleid is ten opzichte van oudere werknemers. Dat laatste betekent ook scholings- en ontwikkelingsmogelijkheden bieden voor oudere werknemers en in zijn geheel meer steun voor werknemers.

MKB de klos

Alhoewel er diverse voorbeelden van goede praktijken van leeftijdsbeleid bij bedrijven zijn, zo stellen Lisbon Council en IBM, laat het merendeel van het Europese bedrijfsleven het er flink bij zitten. Daarmee, zo stellen de auteurs, gooien de ondernemers hun eigen glazen op termijn in. De jonge high-potential wordt immers steeds schaarser. Vooral het Midden- en Kleinbedrijf zal straks de rekening van de vergrijzing gepresenteerd krijgen. Een blauwdruk aanpak voor bedrijven bestaat er niet, zo concluderen de onderzoekers, maar toegeven dat er een probleem is waar men wat aan moet doen is al een begin.

Het onderzoek *Living Longer – Living Better* is als PDF gratis te downloaden van de site van de Lisbon Council (<http://www.lisboncouncil.net/>)